Особливості економіки кр
Америки. Первинний та вторинний сектор економіки

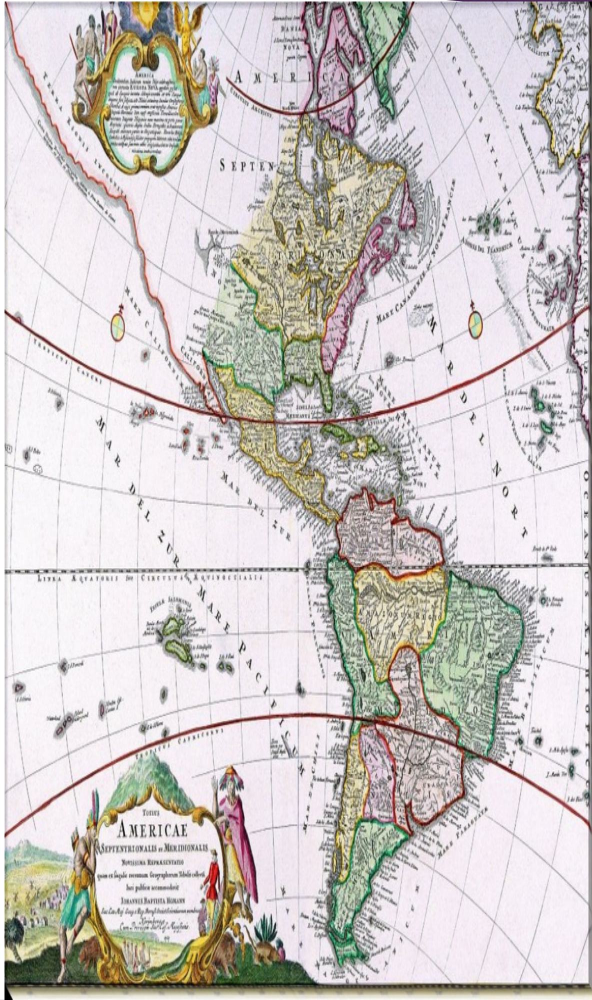
Колійчук Світлана, вчитель географії
Вінницької фізико-математичної гімназії №17

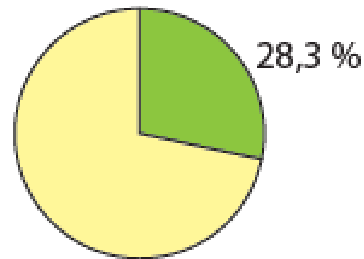

План уроку

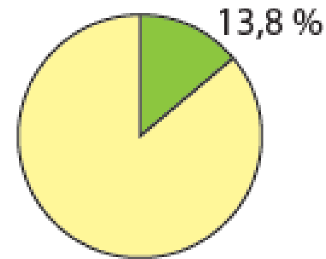
1. Загальна характеристика економіки країн Америки.
2. Роль американських ТНК в економіці регіону.
3. Первинний сектор економіки Америки.
4. Вторинний сектор економіки Америки.
5. Дослідження «Бананові республіки»: типові ознаки та сучасний розвиток.

Особливості економіки країн Америки

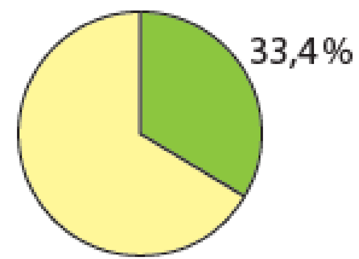

Частка Америки у площі світу

Частка Америки у населенні світу, 2017 р.

Частка Америки у ВВП світу, 2017 р.

Америка

Інші регіони

Джерело: https://geografiamozil2.jimdofree.com/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0/%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0/

Загальна характеристика країн Америки

Високорозвинуті країни (2)

- США
- Канада

Країни, що розвиваються

- Нові індустріальні країни (Бразилія, Мексика, Аргентина)
- Нафтодобувні країни (Еквадор і Венесуела)
- Дрібні острови 11 (Багамські Острови, Барбадос, Ямайка…)
- Країни великого потенціалу (Чилі, Перу, Колумбія,

Країни з плановою економікою

- Куба

Країни Північної Америки

80 % ВВП регіону

26,5 % світового ВВП

1-ше місце в світі за виробництвом продукції багатопрофільної обробної та добувної промисловості

найпотужніший в економічному аспекті регіон світу

1 місце за виробництвом продукції сільського господарства.

Країни *Центральної та Південної Америки*

близько 20 % ВВП регіону та 6,9 % світового ВВП.

На *Бразилію, Мексику та Аргентину* припадає *75 % продукції обробної промисловості Центральної та Південної Америки*.

економіка держав є багатоукладною

значний розрив між прибутками найбагатших та найбідніших верств населення.

Кустарні виробництва, в яких зайнято до 40 % робітників

незаконне виробництво й контрабанда наркотиків (кокаїну).

великою є залежність економіки латиноамериканських країн від іноземного капіталу США, Японії та ряду країн Європи.

Країни *Центральної та Південної Америки*

Деяким країнам унаслідок *залучення передових технологій, іноземних інвестицій та кредитів вдалося розширити виробничу структуру національних економік*. Зокрема, це *Бразилія, Мексика, Аргентина, Венесуела, Колумбія, Чилі*. На них припадає 80 % промислової продукції Центральної і Південної Америки.

***За обсягами прямих приватних іноземних інвестицій у регіоні є лідерами Бразилія та Мексика*.**
Найбільшими *країнами-«донорами» капіталів є США (45 % інвестицій), Велика Британія, Японія*.

Для більшості *латиноамериканських країн характерна вузька спеціалізація господарства, зорієнтована на експорт продукції до розвинутих країн*. Так, у національних економіках *Венесуели, Болівії, Тринідаду і Тобаго* провідну роль виконує *нафтогазовий сектор*, в *Еквадорі – видобування нафти та вирощування бананів, Гватемали та Коста-Ріки – цукрова промисловість*. Ряд *острівних держав Карибського басейну* живе завдяки розвитку *туризму та офшорній діяльності (Багамські Острови, Антигуа і Барбуда та ін.)*.

Роль американських ТНК в економіці регіону

- Основними *інвесторами в регіоні є ТНК США та країн ЄС*.
- Сусідство із США призвело до проникнення їх монополій у національні економіки країн регіону ще наприкінці XIX ст. Сполучені Штати є осередком Організації американських держав (ОАД), що об'єднує 30 країн регіону.
- *Найбільші ТНК в Америці – Elektrisola (ТНК США в Мексиці в сфері металургії), Telefonica de Brasil (ТНК Іспанії, що займається телекомунікаціями), BBVA Bancomes (транснаціональний банк США в Мексиці), автомобільні ТНК США та Японії у Канаді та Бразилії.*

- Традиційною зоною економічного впливу ТНК США залишається Америка (Канада і Латинська Америка). З одного боку, це – найбільш важливий для Сполучених Штатів регіон, з якого в країну надходять необхідні корисні копалини, з іншого боку, деякі країни регіону є привабливими для інвестування в обробну промисловість та фінансовий сектор (насамперед, Канада і Бразилія).
- Останнім часом держави регіону намагаються звільнитися від опіки США та збільшити свою частку прибутку від експлуатації власних ресурсів. Активізація боротьби країн за економічну незалежність змушує американські ТНК шукати нових форм проникнення, прийнятних для держав регіону.

Основні цілі ТНК:

- проникнення у виробництва, що пов’язані з використанням природних ресурсів (наприклад, видобування мінеральної сировини в Еквадорі, Колумбії);
- участь в індустріалізації найбільш динамічних промислових виробництв, в експортній торгівлі (ТНК з виробництва електронних приладів у центральноамериканських країнах);
- використання регіональної інтеграції для завоювання нових ринків; вкладення грошового та інтелектуального капіталу у високотехнологічні виробництва.

Феномен розвитку латиноамериканських ТНК і посилення їх ролі в системі світогосподарських зв’язків

До найбільших з-поміж них належать CEMEX (Мексика, цемент), Companhia Vale do Rio Doce (Бразилія, видобуток та переробка корисних копалин), Petroleo Brasileiro (Бразилія, нафта), America Movil і Telefonos De Mexico (Мексика, телекомунікації), Petroleos De Venezuela (Венесуела, нафта), Metalurgica Gerdau (Бразилія, метали), FEMSA, Gruma і Grupo Bimbo (Мексика, харчова промисловість).

Первинний сектор економіки

Видобувна промисловість

Скористайтеся картами атласу «Корисні копалини Північної та Південної Америки» та дайте відповіді на запитання:

1. Які тектонічні структури переважають в Америці?
2. Які корисні копалини пов'язані з цими структурами?

Країни, регіони	Паливні корисні копалини	Рудні	Нерудні	Експортний потенціал корисних копалин

Сільське господарство Америки

- **Робота в групах з Інтернет-джерелами**

1. Які сільськогосподарські продукти були завезені до Європи з Америки?
2. Які із цих культур є у холодильнику чи комірчині кожної української родини?
3. Які культури є експортними для країн Північної, Центральної та Південної Америки?
4. Які рослини, що вирощують в Америці є шкідливими для людського організму?
5. Для яких країн провідну роль у сільському господарстві відіграє тваринництво?

Назвіть тварини, які вирощують в Америці, покажіть на карті регіони їх поширення

Приклади переміщень організмів [ред. | ред. код]

Тип організму	Зі Старого Світу в Новий	З Нового Світу в Старий
Свійські тварини	• Бджола • Буйвіл індійський • Верблюд • Вівця • Віслюк • Гуска домашня (дикі види були) • Кінь • Кіт свійський (дикі види були) • Коза (дикі види були) • Корова • Кріль (домашній) • Курка • Свиня • Сизий голуб • Собака (деякі породи) • Шовковичний шовкопряд • Фретка • Цесарка	• Альпака • Візон (американська норка) • Домашня індичка • Кавія свійська (морська свинка) • Лама • Мускусна качка • Нутрія • Ондатра • Собака (деякі породи)

Експорт сільгосппродукції

Бразилія є світовим лідером за обсягом експорту яловичини

США, Бразилія та Канада належать до світових лідерів з виробництва та експорту свинини

До десятки провідних експортерів пшениці входять *Канада,США, Аргентина і Мексика*

Кукурудзи – *США, Бразилія, Аргентина Мексика;*

Сої – Бразилія, США, Аргентина

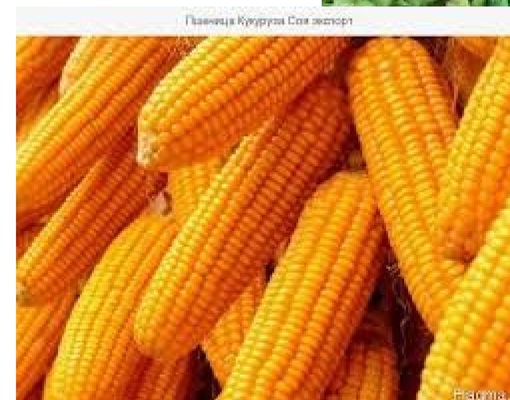

Вирощування цукрової тростини

Головні райони вирощування: цукрового буряку, цукрової тростини, чаю, кави, какао

Головні напрямки перевезення: цукру, чаю

Частка світового обсягу вироблення чаю, (у %)

Частка світового обсягу вироблення кави, (у %)

Частка світового обсягу вироблення какао, (у %)

Мал. 53. Технічні культури світу (цукристі й тонізуючі)

Вирощування тютюну в країнах Америки

Вирощування тютюну в світі

Країни - виробники кави

Ямайка
Мексика
Куба
Гватемала
Никарагуа
Венесуэла
Гавайи
Коста-Рика
Панама
Колумбия
Эквадор
Перу
Бразилия
Либерия
Того
Центр. Африка
Эквадор Гвинея
Уганда
Ангола
Заир
Йемен
Эфиопия
Кения
Танзания
Мадагаскар
Индия
Шри Ланка
Лаос
Вьетнам
Филиппины
Индонезия
Суматра
Ява
Папуа Новая Гвинея

Квітникарство

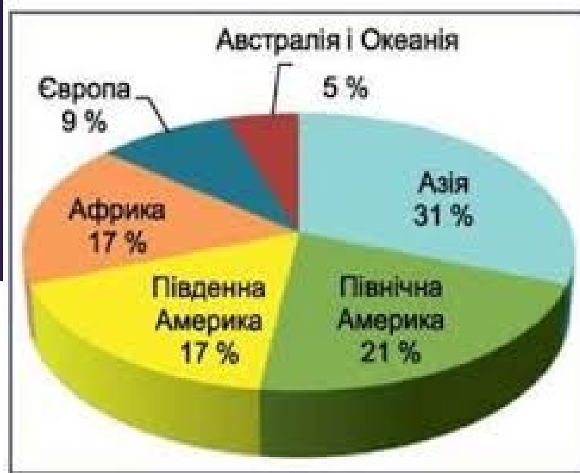
Рибне господарство

Країни Америки – одні *з провідних у світі за розвитком рибальства*. Головними *об'єктами морського промислу є оселедці, окунь, тунець, скумбрія, акули, ракоподібні (креветки, лангусти), молюски (устриці, мідії)*. Побудовані на іноземному капіталі спеціалізований флот та переробні заводи виготовляють на експорт *до США, країн Європи та Японії риб'яче борошно і риб'ячий жир*. Важливе значення має *рибальство в економіці Канади, Еквадору, Аргентини, Мексики, Бразилії. Мексика* є відомим *експортером креветок*. У *Нікарагуа* на фермах р *черепах і крокодилів*.

Лісове господарство

Швеція 3,0

14,0 Канада

0,03 Велика Британія

Китай 0,1

Японія 0,2

Венесуела 3,8

Індія 0,08

20,0 Конго

Бразилія 2,7

Австралія

Північний лісовий пояс:

- Хвойні ліси (*тайга*)
- Мішані ліси

Південний лісовий пояс:

- Гілеї (*вологі екваторіальні ліси*) та тропічні ліси

0,2 Забезпеченість лісом (*га/особу*)

Мал. 58. Основні лісові пояси світу

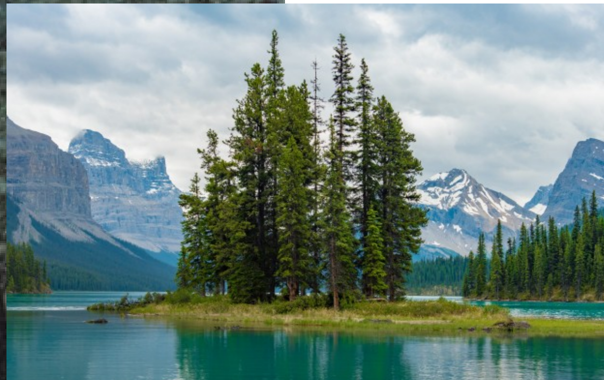

Чим різняться ліси Амазонії і ліси Канад ?

Які екологічні проблеми їх об'єднують?

Вторинний сектор економіки.
Зміни в структурі:

- ***тенденція до збільшення питомої ваги обробної промисловості в загальній структурі ВВП*.**
- ***знизилася частка традиційних виробництв (харчової, текстильної, швейної, взуттєвої, деревообробної),***
- ***зросла – нових (металургії, металообробки, машинобудування, біотехнології, хімічної промисловості).***

Електроенергетика в країнах Америки розвивається неоднаково

ТЕС. Їх частка *донині є високою на островах Карибського моря, у Мексиці, США, Еквадорі.*

ГЕС. *60 % електроенергії регіону. Парагвай – 100 %, Бразилія – 89 %, Венесуела – 69 %, Канада – 63 %. З 20 найпотужніших ГЕС світу половина працює в Америці.* На материках працюють найбільші гідрогенеруючі компанії світу: Eletrobas (Бразилія), Hydro-Quebec та BC Hydro (Канада), USCE та US Bureau of Reclamation (США), Edelca (Венесуела).

АЕС. *Атомні електростанції збудовано біля великих міст США, Канади, Бразилії, Мексики, Аргентини.*

Металургія

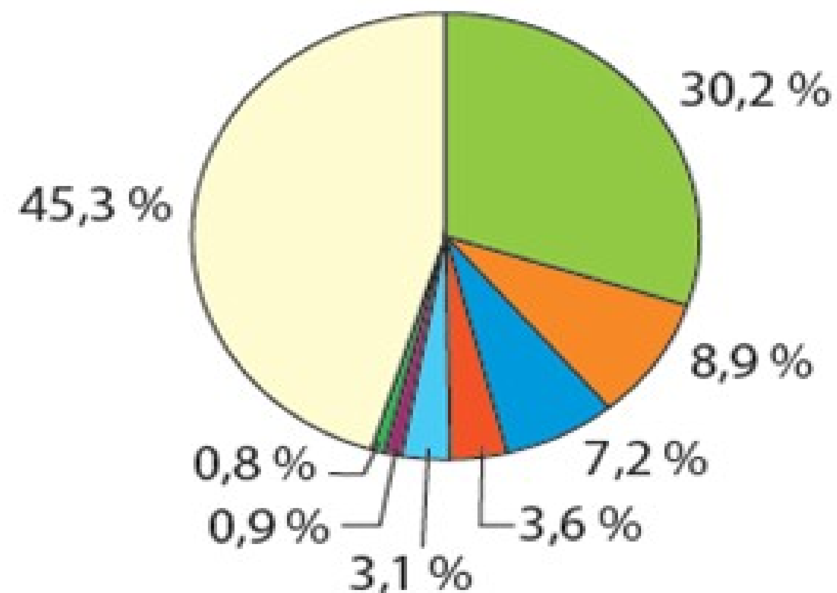

Чорна

- **Найбільші комбінати *з повним циклом виробництва діють у США, Бразилії, Мексиці, Канаді, Аргентині*. Чорна металургія працює переважно на внутрішній ринок. Експортне значення вона має в Бразилії та США.**

кольорова

- **На *власній сировині працює потужна кольорова металургія*. Провідним виробництвом є *мідна промисловість*. Так, в Америці виплавляється 54,7 % міді світу. А однією з *найбільших мідеплавильних компаній світу є чілійська Codelco Norte*. Кольорова металургія є провідним виробництвом *у Чилі, Перу та Болівії*. Її основною продукцією є *мідь (Чилі, Перу, Мексика), свинець та цинк (Перу, США, Канада, Мексика), олово (Болівія), срібло (Мексика, Перу), алюміній (Канада, США, Бразилія, Венесуела, Аргентина, Суринам)*. В *Ямайці, Гайані, Домініканській Республіці* розвинуто виробництво *глинозему з бокситів*.**

Чилі – 1*
Перу – 3
США – 4
Канада – 9
Мексика – 10
Аргентина – 16
Бразилія – 17
Інші країни

* Місце країни у світовому рейтингу за виплавкою міді

Частка країн Америки за виплавкою міді (2015 р.)

США – 2*
Мексика – 7
Бразилія – 9
Канада – 11
Аргентина – 24

Рейтинг країн Америки за виробництвом легкових і вантажних автомобілів, млн одиниць (2017 р.)

Машинобудування

Автомобілебудування, електроніка і електротехніка розвиваються переважно завдяки присутності іноземних ТНК. Головне значення має *автомобілебудування, 58,4 % продукції якого в регіоні припадає на США*. В інших країнах дочірні автоскладальні підприємства *випускають автомобілі європейських, японських марок та марок США*.

Суднобудування розвинуте на *морських узбережжях в Бразилії, Аргентині, Перу, Чилі, Колумбії, Венесуелі, Гайані, на Кубі.*

Авіабудування розвивається в *США, Канаді, Бразилії, Аргентині, Чилі*. Випускають літаки різного призначення та гелікоптери. *Авіабудування Бразилії досягло певних результатів: компанія «Ембраєр» входить до п'ятірки світових виробників*

Електротехніка та електроніка
Підприємства представлено *складальними заводами, збудованими американськими та японськими компаніями в Мексиці, Бразилії, Аргентині*.
Бразилія *посідає 3-тє місце у світі за забезпеченням власних потреб в обчислювальній техніці, є світовим лідером з продажу комп'ютерних програм для автоматизації банківської сфери*

Потужний ***військово-промисловий комплекс*** склався *в США, Бразилії, Аргентині, Чилі.*

Хімічна промисловість

хімічні волокна

лакофарбові матеріали

товари побутової хімії

фармацевтика

пластмаси

мінеральні добри

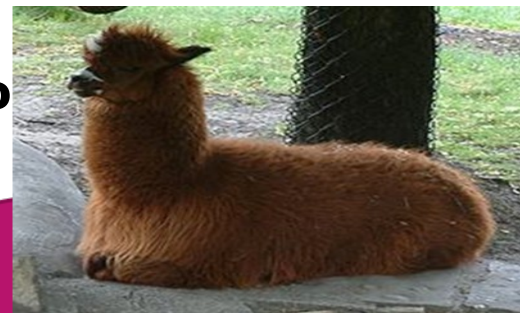
Найвищого рівня розвитку хімічні виробництва набули *в США, Канаді, Бразилії, Мексиці, Аргентині, середнього – в Чилі, Перу, Венесуелі, Колумбії, на Кубі.*

Текстильна промисловість- *старе традиційне виробництво Америки*

На власній сировині працю

бавовняна
(Бразилія, Мексика)

вовняна
(Аргентина, Уругвай)

Харчова промисловість

Для країн Америки експортне значення мають виробництво борошна, м’яса, сигар, молочних та рибних консервів, консервованих ананасів, фруктових соків, конфітюрів з тропічних фруктів, томатної пасти, цукру з тростини, екзотичних напоїв (рому, текіли) тощо.

Бразилія забезпечує 80 % світового експорту апельсинового соку та концентрату.

Ключові виробники апельсинового соку, млн тонн

	Світове виробництво	Бразилія	США

2500
2000
1500
1000
500
0

2012/2013
2013/2014
2014/2015
2015/2016
2016/2017
2017/2018 (прогноз)

Світове виробництво
Бразилія
США

Найбільші райони обробної промисловості

Великий Сан-Паулу

Торонто

Монреаль

Буенос-Айрес

Ріо-де-Жанейро

Ліма

Каракас

Нафтовий район лагуни Маракайбо у Венесуелі

Уздовж кордону Мексики і США виник ряд «подвійних міст», що використовують *американський капітал і дешеву мексиканську робочу силу*. Вони виробляють *вузли для автомобілів, побутову електротехніку та електроніку, меблі та ін. Вся продукція надходить на ринок США*

У Мексиці відбувається зрушення виробництва на північ, до кордону із США; у Бразилії – на захід, в Амазонію; в Аргентині – на південь до Патагонії

Питання для обговорення

1. Які асоціації у вас виникають, коли ви згадуєте про особливості економіки Америки?

2. На прикладі однієї із ТНК (Kenwood) поясніть роль ТНК для економіки Америки.

3. Яку сільськогосподарську продукцію даного регіону ви споживаєте?

Домашнє завдання

- Опрацювати параграф підручника.
- Проблемне питання: З якими країнами регіону Україна веде жваву торгівлю?
- **Дослідження на тему:** «Бананові республіки»: типові ознаки та сучасний розвиток.

Поняття «бананова республіка» запровадив О. Генрі, американський письменник-гуморист, у своїй збірці оповідань «Королі і капуста». Республіканська форма правління в Латинській Америці часто була прикриттям для диктатури, а «банан» символізував орієнтацію економіки країни на монокультурне сільське господарство та відсутність сучасної промисловості

Використані джерела

- **Підручник з Географії (рівень стандарту). 10 клас. Коберник - Нова програма** https://history.vn.ua/pidruchniki/kobernik-geography-10-class-2018-standard-level/35.php
- **Довгань Г.Д. Географія: Регіони та країни. 10 клас**. Видавництво “Основа”, 2018 рік. – 112 с. (Серія “Мій конспект”).
- ***Загальна характеристика Америки. За підручником "Географія: регіони та країни" 10 клас,*** *автори С. Кобернік, Р. Коваленко.Режим доступу* https://geografiamozil2.jimdofree.com/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0/%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0/
- Вікіпедія https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A6%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%82%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_(%D1%80%D1%96%D0%B4)